

MAHATMA PHULE KRISHI VIDYAPEETH, RAHURI

Scheme for Strengthening of Research in Agricultural Economics

1.	Name of the Scheme	:		eme for Strengthening of Research in Agricul nt of Agricultural Economics, MPKV, Rahuri.	tural Economics,			
2.	Year of establishment	:		AR9663/310/IB dated:1/10/1963)				
3.	Objectives		method decisions b) To under	ertake new problems in Agricultural Economics by such that results of which will be useful to the Goves on continuous basis to specific time (three years). rtake Adhoc-Surveys/ Projects by survey method fro equirements of University /Government.	m time to time as			
4.	Historical background	:						
5.	Details of the sanctioned posts	:	Sr. No	Designation	Sanctioned posts			
			A.	Technical post				
			1.	Agricultural Research Officer (Assistant Professor)	01			
			2.	Senior Research Assistant	03			
			3.	Junior Research Assistant	04			
			В.	Field Staff				
			4.	Agril. Asstt.	16			
			C.	Clerical staff				
			5.	AOS	01			
			6.	Stenographer	01			
			7.	Jr. clerk	01			

6.	Significant		>	The investment in agriculture research and extension in Maharashtra
	/innovative			state have made it one of the largest publicity funded system in
	activities and			India. Mahatma Phule Krishi Vidyapeeth, Rahuri released 273
	programmes			improved/F ₁ hybrid crop varieties for the farming community. On
	implemented by the Research			an often, policy makers, government authorities are always
	scheme			enquiring about the impact of the research of Agricultural
				University to the farmer community. So for sake of information and
				contribution of Agricultural University in the development of
				farmer's socio-economic condition, Impact analysis of University
			1	released 23 varieties of 9 important crops and viz; Sugarcane: CO 86032 and COM 265
				Pomegranate: Bhagwa and Phule Bhagwa Super
				Chickpea: Vikas, Vishwas, Vijay, Digvijay & Vikram
				Rabi Sorghum: Phule Vasudha, Phule Revati & Phule Suchitra
				Onion: Phule Samarth, Baswant 780, N-53 & N-2-4-1
				Paddy: Indrayani & Samrudhhi
				Acid lime: Sai Sharbati & Phule Sharbati
				Pearl millet: Shradha and Saburi
			9.	Sweet orange: Phule mosambi and Nucellar
				The book on "Impact analysis: written by Dr. Pokharkar V. G., Dr.
				D. B., Prof. Gulave C. M. and Dr. Sanap D. J. is published. This book
			covers	return to investment in agricultural and economic impact of university
			release	d varieties.
			>	Training on "Marketing for Women Self Help Groups" (SHG's) was
				conducted in Ten Dist. of Western Maharashtra during August 2013 to
				September 2013 at MPKV Rahuri, Baramati, Nashik, Kolhapur, Solapur
				and Dhule.
			>	Conducted Model Training Course sponsored by Ministry of Agriculture,
				Government of India on "Market Driven Production and Processing of
				Agriculture Produce" during 20 th to 27 th Sept. 2011.
7.	Major	:		NIL
	improved/hybrid varieties,			
	agricultural			
	technologies			
	developed by			
	research scheme			

8.	Major	Year wise recommendations of the Strengthening Scheme							
	agricultural technological	₋	Sr.	Year	Number of	Research Areas			
	recommendations		No.	r ear	Recommendations	Research Areas			
	released by	1		1996-97	01	Agricultural Marketing			
	research scheme	2		1999-00	03	Production economics, Agril. credit,			
						Agril. Marketing			
		3		2000-01	02	Agricultural Marketing, Production economics			
		4		2001-02	02	Agricultural Marketing			
		5		2002-03	01	Agricultural Marketing			
		6		2003-04	01	Agricultural Marketing			
		7		2005-06	02	Production economics, Agricultural processing			
		8		2007-08	01	Production economics			
		9		2008-09	02	Production economics			
		10	)	2011-12	03	Production economics			
		1	1	2013-14	01	Production economics			
		12	2	2014-15	04	Production economics			
		1.	3	2015-16	02	Development economics,			
						High-tech agriculture			
		14	4	2016-17	01	Impact analysis			
		1:	5	2017-18	02	Impact analysis			
		10	5	2018-19	02	Impact analysis			
		1	7	2019-20	02	Impact analysis			
		13	3	2020-21	02	Impact analysis			
		19	9	2022-23	01	Price forecasting			
		20	)	2023-24	01	Integrated farming system			
				Total	37				
9.	Future road map of the research	othe from	nnologer imp n this	gies, forecas portant resea s, agricultur s well as the	ting of prices and are rch topics at state and al economic research entities related to the	pact of University released varieties and rival of agricultural commodities, and country level will be conducted. Apart information will be provided to the agricultural sector as per their demand.			
10.	Measures required for improvement / strengthening of the research scheme		get bet			le on time so that it will be convenient computer, computer systems to analyze			

11.	Publications,	:				
	Training and		Sr.No.	Type of Publication	Nos.	
	Workshops		1	Booklet	01	
			2	Scientific	64	
			3	Technical	72	
			4	Popular	80	
			5	Book	01	
			6	Radio talk	15	
			7.	T. V. Talk	02	
			8.	Training organized	09	
			9.	Workshop (Impact, IPR)	02	
12.	Photographs of historical and innovative activities of the research scheme	:	Enclosed.		j	

Organized one day workshop on 'Intellectual Property Right' on 19th Oct. 2023 at Central campus, MPKV, Rahuri.

The annual conference of Vice-Chancellors of Agricultural Universities was held at A. P. Shinde symposium hall, NASC complex, New Delhi on 28th September, 2021. In this conference, book on "Impact Assessment of Chickpea, Sugarcane and Pomegranate Varieties Released by MPKV, Rahuri" was released by the auspicious hands of Dr. T. Mohapatra, Secretary, DARE and DG, ICAR, New Delhi, Dr. P.G.Patil, Hon. Vice-chancellor, MPKV, Rahuri, Dr. R.C. Srivastava, Hon. Vice Chancellor, RPCAU, Pusa and Dr. R.C. Agrawal, DDG (Agril. Education), ICAR, New Delhi.

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

कृषि अर्थशास्त्र अनुसंधान सबळ करण्याची योजना

۶.	संशोधन योजनेचे	:	कृषि अर्थशा	स्त्र अनुसंधान सबळ करण्याची योजना,					
	नाव व पुर्ण पत्ता		कृषि अर्थशा	स्त्र विभाग, म. फ़ु. कृ. वि., राहुरी.					
٦.	स्थापना वर्ष	:	१९६३ - ६४	८९६३ - ६४ (GR No. ICAR9663/310/IB dated:1/10/1963)					
₹.	संशोधन योजना / केंद्र स्थापनेबाबतचा प्रमुख उद्देश	:	मार्ग pro > वेळ	णात्मक निर्णयासाठी (Policy Decision) परिव्यय पद्धतीने (Cost ह हेती गोळा करुन कृषि अर्थशास्त्रातील निवन विषयावर / समस् oblem) संशोधन करणे. डोवेळी विद्यापीठ / शासनाच्या आवश्यक्तेनुसार सर्वेक्षण पद्धती	येवर (New				
				ethod) संशोधन प्रकल्प हाती घेणे.					
8.	ऐतिहासिक पार्श्वभुमी		कालानुरुप महत्वाच्या आर्थिक समस्या व कृषि अर्थशास्त्र विषयातील संशोधन सबळ करण्याच्या उद्देशाने शासनाने सन १९६३-६४ मध्ये ही योजना कार्यान्वीत करण्यात आली. या योजनेमार्फ़त सन १९७३-७४ पर्यंत विविध कृषि निविष्ठांच्या किंमतीचे, शेतक-यांनी दिलेल्या, शेतक-यांना मिळणा-या किंमतीचे निर्देशांक काढणे, वेगवेगळ्या पिकांची उत्पादकता व उत्पादन खर्च इत्यादी काढण्याचे काम करण्यात आले आहे. सन १९७४-७५ पासुन योजनेतील संशोधनाचे स्वरुप बदलण्यात आले व संशोधन कार्यक्रम निश्चित करतांना संशोधन निष्कर्षाची बदलत्या आर्थिक परिस्थीतीत कृषि व्यवसायासाठी उपयुक्तता लक्षात घेऊन सामाजिक व आर्थिक दृष्ट्या कालानुरुप महत्वाच्या ज्वलंत आर्थिक प्रश्नाबाबत विद्यापीठ संशोधन आढावा समिती व संयुक्त कृषि संशोधन आढावा समितीद्वारे चर्चा होऊन संशोधन कार्यक्रम निश्चित केला जातो. या योजनेचे संशोधन अहवाल प्रत्येक वर्षी घेतले जाऊन संशोधन आढावा						
ч.	मंजुर पदांचा	:	अ.क्र.	संयुक्त कृषि संशोधन आणि विकास समितीत सादर केले जातात. मंजुर पदे	संख्या				
	तपशिल		अ.	तांत्रिक पदे					
			₹.	कृषि संशोधन अधिकारी (सहाय्यक प्राध्यापक)	०१				
			٦.	वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक	०३				
			३. किनष्ठ संशोधन सहाय्यक ०४						
			ब. क्षेत्रीय कर्मचारी						
			٧.	कृषि सहाय्यक (Field staff)	१६				
			क.	लिपीक वर्गीय					
			५.	सहाय्यक कार्यालय अधिक्षक	०१				
			€.	स्टेनोग्राफ़र	०१				
			9.	कनिष्ठ लिपीक	०१				

€.	संशोधन योजना /		>	महात्मा	फुले कृषि विद्याप	गीठ, राहुरीने विकसित केलेल्या विविध पिकांच्या जातींच	T		
	केंद्रामा <u>र्</u> फत			अर्थशार	त्रीय अभ्यास				
	राबविण्यात		ſ	अ.क्र.	पिकाचे नाव	जात (कालावधी)			
	आलेले		-	9)	ऊस	को-८६०३२ आणि फुले-२६५			
	वैशिष्ट्यपुर्ण			१)		,			
	उपक्रम			<i>?</i>)	डाळिंब	भगवा आणि फुले भगवा सुपर			
			-	₹)	हरबरा	विकास, विश्वास, विजय, दिगविजय आणि विक्रम			
				ጸ)	रब्बी ज्वारी	फुले वसुधा, फुले सुचित्रा आणि फुले खती			
				५)	कांदा	फुले समर्थ, बसवंत-७८०, N-५३ आणि N-२-४-१			
				६)	भात	इंद्रायणी आणि समृध्दी			
			-	9)	लिंबू	साई सरबती आणि फुले सरबती			
			-	(ک	बाजरी	श्रध्दा आणि सबुरी			
			=	?)	मोसंबी	फुले मोसंबी आणि न्यूसेलर			
				डॉ. पोर	वरकर व्ही. जी.,	डॉ. यादव डी. बी., प्रो. गुळवे सी. एम. आणि डॉ. सान	ाप डी.		
			जे. यां	नी लिही	लेले प्रभाव विः	रलेशनावरील पुस्तक प्रकाशित झाले आहे. या पुर	तकात		
			विद्यापि	ठाने प्रसा	रित केलेल्या वा	णांचा कृषि आणि आर्थिक प्रभावातील गुंतवणुकिवर प	ारतावा		
			समावि	समाविष्ठ केलेला आहे.					
				महिला	बचत गटासाठी	विपणन या विषयावर पश्चिम महाराष्ट्रातील १० जिल्ह	ग्रांमध्ये		
			ŕ	ऑगस्ट २०१३ ते सप्टेंबर २०१३ मध्ये महात्मा फ़ले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, बारामती,					
				नाशिक, कोल्हापुर, सोलापुर आणि धुळे येथे प्रशिक्षण घेण्यात आले					
					=	०११ या कालावधीत बाजार चालित उत्पादन आणि	कषि		
						 विषयावर भारत सरकार्च्या कृषि मंत्रालयाने प्रायोजित व	-		
						क्रम आयोजित केला.			
9.	संशोधन योजना /	:	लागु न						
	केंद्रामार्फ़त		•						
	विकसीत /								
	प्रसारीत करण्यात								
	आलेले								
	वैशिष्ट्यपुर्ण								
	सुधारीत / संकरीत								
	वाण, कृषि तंत्रज्ञ								
	ान								

٥.	संशोधन योजना /					
	केंद्रामार्फ़त		अ.	वर्ष	शिफ़ारशींची	संशोधनाचे विषय
	प्रसारीत करण्यात		क्र.		संख्या	
	आलेले		१	१९९६-९७	०१	कृषि विपणन
	वैशिष्ट्यपुर्ण कृषि		2	१९९९-००	०३	उत्पादन अर्थशास्त्र, कृषि कर्ज व कृषि विपणन
	संशोधन		3	२०००-०१	०२	उत्पादन अर्थशास्त्र व कृषि विपणन
	शिफ़ारशी		8	२००१-०२	०२	कृषि विपणन
			ц	२००२-०३	०१	कृषि विपणन
			ξ	२००३-०४	०१	कृषि विपणन
			9	२००५-०६	०२	उत्पादन अर्थशास्त्र व कृषि प्रक्रिया
			2	२००७-०८	०१	उत्पादन अर्थशास्त्र
			8	२००८-०९	०२	उत्पादन अर्थशास्त्र
			१०	२०११-१२	०३	उत्पादन अर्थशास्त्र
			११	२०१३-१४	०१	उत्पादन अर्थशास्त्र
			१२	२०१४-१५	٥٨	उत्पादन अर्थशास्त्र
			१३	२०१५-१६	०२	विकास अर्थशास्त्र (High-tech agriculture)
			१४	२०१६-१७	०१	प्रभाव विश्लेषन
			१५	२०१७-१८	०२	प्रभाव विश्लेषन
			१६	२०१८-१९	०२	प्रभाव विश्लेषन
			१७	२०१९-२०	०२	प्रभाव विश्लेषन
			१८	२०२०-२१	०२	प्रभाव विश्लेषन
			१९	२०२२-२३	०१	किमतीचे अंदाज विश्लेषन
			२०	२०२३-२४	०१	एकात्मिक पिक व्यवस्थापन
				एकुण	₹9	
۹.	पुढील	:		fazını) -	गर्ने गरिस्ट केले	ल्या जाती आणि तंत्रज्ञानाचा आर्थिक परिणाम, पिकांच्या
,.	्युकाल संशोधनाची दिशा	•	िक्सार्व			अंदाज विश्लेषण आणि इतर महत्वाच्या विषयांवर राज्य
	सराजिताचा विसा					जाईल. याशिवाय कृषि अर्थशास्त्रीय संशोधनाची माहिती
						जाइल. पारावाप पृगंप जपरास्त्राप संशायनापा माहिला डीत घटकांना त्यांच्या मागणीप्रमाणे पुरविण्यात येईल.
१०.	संशोधन योजना /			•		ग्लब्ध व्हावा, जेणेकरुन संशोधनाच्या माहितीचे पृथ:करण
	केंद्राच्या		करण्यार			ली अद्यावत करुन चांगले संशोधन निष्कर्ष मिळविणे
	सुधारणेसाठीच्या		सोईस्क	र होईल.		
	/					
	बळकटीकरणासा					
	ठी आवश्यक					
	असलेले उपाय					

११.	प्रकाशने,				
	प्रशिक्षण व	अ. व्र	₹ .	प्रकाशनाचे प्रकार	संख्या
	कार्यशाळा :-	१	ζ.	पुस्तिका (Booklet)	०१
		7	₹.	वैज्ञानिक (Scientific)	६४
		3	₹.	तांत्रिक (Technical)	७२
		8	٢.	लोकप्रिय (Popular)	60
		ų	۲.	पुस्तक (Book)	०१
		६	₹.	रेडीओ चर्चा (Radio talk)	१५
		9	9.	टी. व्ही. चर्चा (T. V. Talk)	०२
		6	۷.	प्रशिक्षण आयोजित केले Training organized	०९
		8	ζ.	कार्यशाळा (Impact, IPR)	०२
१२.	संशोधन योजना /				
	केंद्राचे	सोबत	ा जो	डले आहेत.	
	ऐतिहासिक				
	नाविण्यपुर्ण				
	ठळक				
	घडामोडीचे				
	क्षणचित्रे / फ़ोटो				